

Opleiden van docenten voor het mbo en brede vorming: “Dit hadden we veel eerder willen hebben”

Hoe de opleidingsschool roc Friese Poort – NHL Stenden een 24-uurs onderdompeling inzet als interventie om wendbaarheid te stimuleren

Auteur: Ester Scholten, Platform Samen Opleiden & Professionaliseren.

Op een regenachtige dinsdagmiddag heb ik een interview met Reoas van der Veen, ROC Friese Poort, gepland staan. Als projectleider opleidingsschool Friese Poort- NHL Stenden kan zij mij alles vertellen over de 24-uurs onderdompeling die zij hun leraren in opleiding laten ondergaan. Mijn collega's verzekerden mij dat dit echt de moeite waard is om een artikel over te schrijven en, als nieuwe medewerker van het Platform Samen Opleiden en Professionaliseren, direct een voorbeeld van een good practice mee te krijgen.

Nieuwsgierig en snipverkouden bel ik Reoas op. Twee minuten in het gesprek ben ik mijn verkoudheid spontaan vergeten en word ik meegevoerd in de wereld van de brede vorming binnen ROC Friese Poort. Reoas begint met het uitleggen wat die brede vorming inhoudt: “Ik citeer: ‘naast het leren van een vak, vinden wij het onze maatschappelijke opdracht om studenten op te leiden tot wendbare, empathische, ondernemende mensen die waardenvast kunnen en durven handelen’. Persoonsvorming en socialisering maken onderdeel uit van die brede vorming, net als andere waarden zoals kunst, cultuur en natuur.”

ROC Friese Poort geeft op deze manier vorm aan zingeving in hun onderwijs voor de mbo-studenten. Maar ROC Friese Poort laat het hier niet bij – immers moeten docenten in hun onderwijs bijdragen aan die brede vorming. Reoas merkt op dat veel leraren in opleiding zelf ‘smal’ zijn opgeleid; ze zijn opgeleid om hun vak te geven, niet om bij te dragen aan de persoonsvorming van studenten die in sommige gevallen leeftijdsgenoten zijn.

Vanuit dit oogpunt is Reoas samen met Koen Vos, practor Brede Vorming, om tafel gaan zitten om te kijken hoe ze de LIO's mee konden nemen in het traject van brede vorming. Koen was direct enthousiast en zag het zitten om iets te realiseren voor deze doelgroep. Na een brainstormsessie was al snel het idee geboren om een 24-uurs onderdompeling te organiseren. De leraren in opleiding zouden van donderdagmiddag 17u tot vrijdagmiddag 17u meegenomen worden in de wereld van brede vorming middels een uitgebreid programma inclusief overnachting. Drie maanden na de brainstorm vond de eerste onderdompeling plaats. Het idee hierachter is om in korte tijd kennis te maken met brede vorming en de LIO's te inspireren om brede vorming gestalte te geven in hun rol als docent op de Friese Poort. Door dit in 24 uur te doen, kan er echt de diepte in gegaan worden.

Binnen het inspirerende programma stond telkens met elkaar in gesprek gaan centraal. Zo schetst Reoas een beeld van de kennismakingsopdracht waarbij men in tweetallen tien vragen mee kreeg en er hier drie van mocht kiezen om te beantwoorden. Deze vragen liepen uiteen van oppervlakkige vragen als “Wat ontbijt je meestal?” tot diepgaande persoonlijke vragen. Vervolgens werd besproken wat in de optiek van de LIO's passende vragen zijn en ongepaste vragen. Maar er was ook ruimte voor een meer kunstzinnige insteek tijdens het maken van portretten (die dan natuurlijk wel een link hadden naar de principes van brede vorming). In de rest van het programma kwamen o.a. de trainingsferen uit brede vorming terug. Enkele voorbeelden hiervan:

www.platformsamenopleiden.nl

Het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren is een
initiatief van de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad en de lerarenopleidingen

- Sport (middels een wedstrijd).
- De natuur in met een kijkopdracht over wat men ziet en dit ook benoemen.
- Kunst creëren door met natuurlijke materialen iets uit te beelden en dit te fotograferen.
- Oefenen met het voeren van een Socratisch gesprek. (Filosofie)
- Tijdens het diner een gesprek voeren over religie.

In 24 uur tijd zijn de LIO's nader tot elkaar gekomen, hebben ze zelf brede vorming ervaren en weten ze wat in het mbo als docent hierin hun verantwoordelijkheid is. De eens zo op zijn vak gefocuste leraar in opleiding is zich bewust geworden van zijn eigen talent en de brede rol van de mbo-docent. De reacties van de LIO's zijn zeer positief. Van: "Dit hadden we veel eerder willen hebben", tot: "Echt een cadeautje!". Een blijvertje in het programma van Opleiden in de School dus. Alleen dit schooljaar staat het al in oktober op de planning in plaats van in mei, mede door de feedback van de deelnemers van vorig jaar.

Als laatste was ik toch wel nieuwsgierig hoe Reoas dit allemaal op zo'n korte termijn voor elkaar heeft weten te krijgen. Bij het beantwoorden van die vraag kwam de Friese nuchterheid om de hoek zetten: gewoon doen en een beetje tijd communiceren naar alle betrokken partijen zodat alle LIO's ook deel kunnen nemen. De vervolgstap is natuurlijk het verbeteren van dit plan en dit daarnaast met de lerarenopleidingen delen – maar alles stap voor stap.

Een ding mag duidelijk zijn: docent zijn in het mbo vraagt meer van je dan wat er soms wordt meegegeven in lerarenopleidingen of wat de leraar in opleiding verwacht. Het vak is leuk en belangrijk, maar daarnaast moet je voorbereid zijn op zoveel meer dan dat. Deze 24-uurs onderdompeling is een mooie interventie om de leraren van de toekomst zich daar bewust van te maken en hen op deze manier wendbaarder te maken. Nadat ik opgehangen heb, weet ik direct waarom mijn collega's vonden dat dit voorbeeld gedeeld moest worden. Ik heb zin om aan de slag te gaan met dit artikel en deze regenachtige middag is opeens een stuk zonniger geworden. Opleiden in de school kan echt een cadeautje zijn!

Wil je meer weten over dit voorbeeld of over samen opleiden, neem dan contact op met:
Reoas van der Veen, projectleider Opleidingsschool rvdveen@rocfriesepoort.nl

Linda Medendorp, projectleider Samen Opleiden & Professionaliseren mbo l.medendorp@mboraad.nl